

Eligius

Goudsmid, bisschop en raadsman

Vroege middeleeuwen laten zich niet makkelijk in een hokje plaatsen. Een mooi voorbeeld is Eligius, een begenadigd ambachtsman die in de zevende eeuw optrad als adviseur van Frankische koningen en bisschop van Noyon was. Bovendien trok hij rond als missionaris, wat hem naar Antwerpen en andere plaatsen in het Vlaamse en Zeeuwse kustgebied bracht.

De zuinige goudsmid

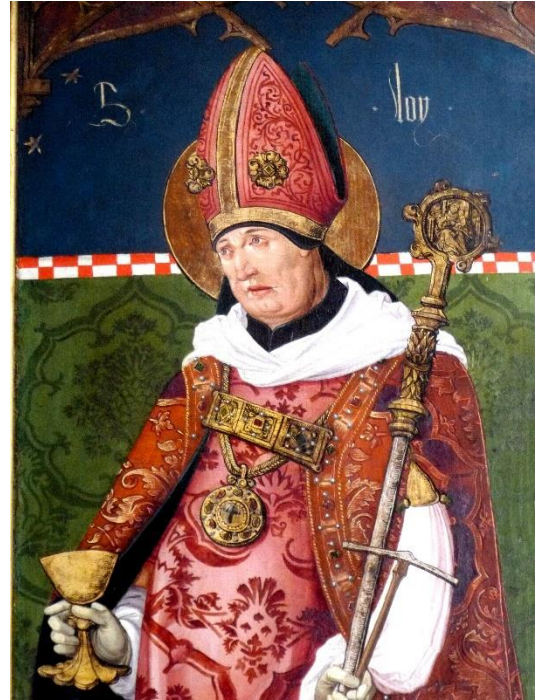
Eligius was een handwerksman die koninklijke bewondering kreeg voor zijn vakmanschap. De koning wenste een troon van goud die ingezet was met juwelen, maar niemand in zijn paleis kon het werk uitvoeren. Via zijn leraar kreeg Eligius de opdracht. De koning was verbluft en de naam van Eligius als goudsmid was gevestigd. Nu hij in de vorstelijke gunst stond, werd hem meer werk toebedeeld. De opdrachten bleven niet beperkt tot ambachtelijk werk, want de vorst vroeg hem ook een gezantschap naar Bretagne te leiden. Die taak vervulde hij blijkbaar naar wens, want hij wist een vrede te bewerkstelligen tussen de heer van Bretagne en de koning. Eligius groeide uit tot persoonlijk adviseur van de koning.

Goudsmeden waren mannen van aanzien. Zowel uit historische als archeologische bronnen is op te maken dat zij uit belangrijke families stamden. Het was gebruikelijk dat hij goud en juwelen op zijn kleding droeg en dat rijkversierde riemen zijn kleding van zijde bij elkaar hielden.

Actief in het Vlaamse en Zeeuwse kustgebied

Eligius schopte het ook tot bisschop van Noyon. Wat wij weten van Eligius is opgeschreven door zijn hagiograaf¹ Dado. Hij was niet alleen een tijdgenoot, maar de mannen kenden elkaar ook persoonlijk. Zij werden omstreeks dezelfde tijd tot bisschop gewijd en behoorden tot de invloedrijkste mannen van de Frankische kerk in de zevende eeuw. In het *Leven van Eligius* staat een indrukwekkende, maar gebruikelijke opsomming van activiteiten en kernmerken die passen bij een heilige. Eligius verrichtte wonderen, hij dreef duivels uit, excommuniceerde goddelozen en voorspelde de toekomst. Hij trok ook naar het Vlaamse en Zeeuwse kustgebied.

De veelzijdige Eligius stierf in 660. Er is niet veel bewaard gebleven van zijn smeedwerk, want wat hij gemaakt heeft is vernield of omgesmolten. Dat geldt ook voor de troon die hij maakte voor koning Chlotharius en het kruis van Sint-Dionysius dat in de jaren van de Franse Revolutie verdween. Hoewel voorwerpen verloren zijn gegaan, vormen ze alleen al in naam een getuigenis van de grote rol die Eligius speelde in het samensmeden van de wereldlijke en kerkelijke macht in de zevende-eeuwse wereld.

---

¹ Een hagiografie, heiligenleven of (heiligen)legende is de biografie van een heilige. Inhoudelijk heeft de hagiografie tot doel om: een historische of biografische beschrijving van het leven van de heilige te geven; bewondering voor de heilige uit te drukken; overbrengen van een stichtend verhaal in de vorm van legende of mirakelverhaal; de associatie van het leven van een heilige met Bijbelverhalen of de biografie van oudere (meer bekende) heiligen.